

פרשת תצוה

משיחת יו"ד שבט תשמ"ג

הנחה פרטית בלתי מוגה

ידוע ומפורסם בנוגע לחמי הרבי, שהיום הוא יום ההסתלקות וההילולא שלו, שמיד בבואו לכאן, לארצות הברית, אחת ההצהרות הראשונות שלו היתה שהוא הגיע כדי להבהיר, להדגיש, לעורר ולעודד ש"אמריקה אינה שונה". ולכן - הוא המשיך ואמר - הוא מתכנן להמשיך בכל הפעולות, בדיוק כפי שהוא פעל בהיותו מעבר לים.

ישנם אנשים שמתפלאים ושואלים: הרי בואו לארצות הברית היה משום שהוא נאלץ, על-פי ההשגחה העליונה, לעזוב את עברו השני של הים, שם הייתה אז ממשלת הנאצים, וכולי. וידועה פרשת הדברים כיצד הוא הצליח לצאת משם, הניסים שהתרחשו, וכיצד הוא נסע באוניה האחרונה שעזבה את המקום. פירוש הדבר, במלים אחרות, שהסיבה לכך שהוא הגיע לכאן היא משום שאמריקה כן שונה. כאן יכולים להינצל גם בדרך הטבע, בלבושי הטבע, משום שהקב"ה רוצה שההצלה תהיה במסגרת לבושי הטבע. ונראה שזוהי הסיבה לבואו לכאן.

ולמרות זאת, ההדגשה הראשונה שלו היתה שבואו לכאן לא היה בעיקר לשם הצלת עצמו, אלא כדי שהוא יוכל להביא לכאן את הרעיון שאמריקה אינה שונה, ולוודא שרעיון זה יתורגם ויתבצע במעשה בפועל. ולכאורה הרי זה דבר והיפוכו!

העניין יובן על-פי מה שדובר לפני כן. כשמביטים על דבר רק בחיצוניותו, או שמביטים רק על התוצאות של השלב הכי תחתון של הדבר, אי אפשר לקבל את "התמונה" הנכונה - את ההבנה הנכונה - של הדבר כפי שהוא בשלימותו. ובעצם, ניתן להגיע אז למסקנות שהן ההיפך הגמור מן האמת, והמרחק שלהן מהאמת הוא מן הקצה אל הקצה.

בנוגע לבואו לארצות הברית, אם מתייחסים לזה כאל עניין בפני עצמו, אזי הדבר פשוט שהמטרה היתה הצלה בדרך הטבע. מכיוון שכאן המצב הוא אכן שונה מכפי שהיה במדינה אותה עזב מעבר לים. אבל כשמתבוננים בעיקר העניין בשליחות שלו כפי שהוא ראה אותה, לנטוע, להפיץ ולחזק את היהדות - ושזוהי תכלית בריאתו ותכלית השליחות שלו בעולם הזה. במובן זה, ארצות הברית היא בדיוק כפי שהיה מעבר לים. לפני שהוא הגיע לכאן, זאת היתה עיקר שליחותו ועיקר העבודה אשר עבד בה כל ימי חייו. "כל עמלו אשר עמל", כלשון אדמו"ר הזקן ב'איגרת הקודש' הידועה.

ומבחינת העיקר הזה, אמריקה אינה שונה - זה בדיוק אותו דבר! אלא ששם זה התבטא במעמד ומצב ההוא, במעשים שמתאימים למצב ההוא. ולכן הוא היה עסוק בהפצת יהדות בהתאם למצב ולתנאים ששררו אצל היהודים שהיו שם, במעמדם ומצבם. ומיד כשהגיע לכאן, הוא הכריז על המטרה העיקרית שלו, שחדרה גם בפעולותיו הטפלות, והטפלות שבטפלות. משום שכל המעשים שלו היו חדורים ברעיון זה, של הפצת יהדות; והשלימות של היהדות, ולאחד ולקרוב את כל היהודים ביחד.

פרשת תצוה

וזהו הפירוש והמסר של "אמריקה אינה שונה" עבור אנשים כמונו, בעבודתנו בחיי יום יום: יהודי עשוי לטעון: "כשאני מתיישב לאכול, אל תפריעו לי בנימוק שמוטלת עלי שליחות 'לעשות לו יתברך דירה בתחתונים'. אני צריך לאכול במנוחה, ואינני מוכן שיבלבלו אותי עם דברים אחרים. ואף על פי שזהו דבר חשוב מאוד, אבל עכשיו זה לא הזמן לזה!" אותה טענה הוא עשוי לטעון ביחס לשתייה שלו, ביחס למשאו ומתנו באמונה, נתינת הצדקה, וכיוצא בזה.

התשובה היא ש"אמריקה אינה שונה": כשאתה מתיישב לאכול, אינך שונה מאותו זמן שבו אתה עומד ומתפלל תפילת שמונה-עשרה, "כעבדא קמיה מריה" [=כעבד לפני אדונן]. ההבדל הוא רק שאז זה ניכר באופן גלוי לעיני בשר שהוא מתפלל תפילת שמונה עשרה, וכשהוא אוכל ושותה, זה פחות ניכר. אבל כשאתה אוכל ושותה כמו "חכם", בתור בן ל"עם חכם ונבון", אתה עובד את הקב"ה על ידי האכילה שלך! והראיה לכך: אתה אמרת ברכה לפני האכילה ולאחר האכילה - אם אכלת כמות שמשביעה - אתה תברך ברכה אחרונה. ואז כל היום מתעלה, משום שכל היום חדור באותו רעיון. אף על פי שעל-פי התורה נדרש ממנו להתנהג באופן שונה בכמה וכמה עניינים, ההבדל נוגע רק לחיצוניות של העניינים, אבל לכולם יש אותה כוונה ואותה נשמה.